

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGÔ THỊ HẰNG

**TÍCH HỢP GIÁO DỤC CÁCH PHÒNG TRÁNH BỆNH
VÀ TẬT DI TRUYỀN TRONG DẠY HỌC CHƯƠNG
“DI TRUYỀN HỌC NGƯỜI” (SINH HỌC 12)**

Chuyên ngành: Lý luận và phương pháp dạy học Sinh học

Mã số: 60.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ GIÁO DỤC HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Phúc Chính

THÁI NGUYÊN – 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi dưới sự hướng dẫn của PGS.TS Nguyễn Phúc Chính. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

Ngô Thị Hằng

Xác nhận của Khoa chuyên môn

Xác nhận của người hướng dẫn

LỜI CẢM ƠN

Em xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành, sâu sắc đến PGS.TS. Nguyễn Phúc Chính – người đã tận tình hướng dẫn giúp đỡ em trong suốt quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn.

Em xin chân thành cảm ơn tập thể cán bộ, giảng viên trong tổ bộ môn PP giảng dạy sinh học, Khoa Sinh – KTNN, trường ĐH Sư phạm Thái Nguyên, cùng tập thể cán bộ giảng viên khoa Sau đại học, Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho em trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu tại trường.

Xin chân thành cảm ơn BGH, Tổ Hóa – Sinh trường THPT Phú Lương, tập thể GV và các em học sinh đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi trong quá trình thực nghiệm đề tài.

Cảm ơn những người thân trong gia đình và bạn bè đã quan tâm giúp đỡ động viên tôi trong quá trình học tập, thực hiện và hoàn thành đề tài.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

Ngô Thị Hằng

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục từ viết tắt.....	iv
Danh mục bảng biểu.....	v
Danh mục hình vẽ	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	8
1.1. Một số vấn đề về bệnh và tật di truyền.....	8
1.1.1. Khái niệm về bệnh di truyền.....	8
1.1.3. Cơ chế phát sinh bệnh và tật di truyền.....	9
1.1.4. Các loại bệnh di truyền	12
1.1.5. Cách phòng tránh bệnh và tật di truyền	20
1.2. Tích hợp	24
1.2.1. Khái niệm tích hợp.....	24
1.2.2. Dạy học tích hợp	25
1.2.3. Tổng quan về DHTH	28
Chương 2. TÍCH HỢP GIÁO DỤC CÁCH PHÒNG TRÁNH BỆNH VÀ TẬT DI TRUYỀN TRONG DẠY HỌC CHƯƠNG “DI TRUYỀN HỌC NGƯỜI” (SINH HỌC 12)	32
2.1. Phân tích nội dung sinh học 12.....	32
2.2. Quy trình bài giảng tích hợp GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền	38
2.3. Các biện pháp DHTH cách phòng tránh bệnh và tật di truyền trong dạy học chương “Di truyền học người” (Sinh học 12).....	39

2.3.2. Một số yêu cầu với việc lựa chọn PP GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền trong dạy học chương “Di truyền học người” (Sinh học 12).....	40
2.3.3. Một số PP DHTH GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền trong quá trình dạy học chương “Di truyền học người” (Sinh học 12).....	41
2.4. Giáo án thể hiện PP tích hợp GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền trong quá trình dạy học chương “Di truyền học người” (Sinh học 12).....	44
Chương 3. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	53
3.1. Mục đích thực nghiệm.....	53
3.2. Nhiệm vụ thực nghiệm.....	53
3.2. Nội dung thực nghiệm.....	53
3.4. Phương pháp thực nghiệm	54
3.4.1. Chọn trường, lớp thực nghiệm	54
3.4.2. Bố trí thí nghiệm	54
3.4.3. Kiểm tra đánh giá.....	54
3.5. Kết quả thí nghiệm.....	55
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	60
TÀI LIỆU THAM KHẢO	61
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Chữ viết tắt	Xin đọc là
CT và SGK	Chương trình và sách giáo khoa
ĐC	Đối chứng
DHTH	Đạy học tích hợp
GD	Giáo dục
GV	GV
HS	Học sinh
NST	Nhiễm sắc thể
PP	Phương pháp
Th.S	Thạc sĩ
THPT	Trung học phổ thông
TN	Thực nghiệm
TS	Tiến sĩ

DANH MỤC CÁC BẢNG

Trang

Bảng 2.1: Tiềm năng tích hợp GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền trong dạy học Chương “Di truyền người” (Sinh học 12)	37
Bảng 3.1. Các bài dạy thực nghiệm	53
Bảng 3.2. Tần số điểm các bài kiểm tra sau TN	55
Bảng 3.3. Bảng tần suất điểm các bài kiểm tra sau TN	55
Bảng 3.4. Bảng tần suất hội tụ tiến điểm bài kiểm tra sau TN	56
Bảng 3.5. Kiểm định X điểm trắc nghiệm	57
Bảng 3.6. Phân tích phương sai điểm trắc nghiệm	58

DANH MỤC CÁC HÌNH

Trang

Hình 3.1. Biểu đồ tần suất bài kiểm tra khối lớp TN và ĐC 56

Hình 3.2. Đồ thị biểu diễn đường tần số hội tụ tiến bài kiểm tra TN và ĐC.. 57

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

1.1. Xuất phát từ nhiệm vụ đổi mới PP dạy học ở trường phổ thông

Hệ thống GD quốc dân luôn đặt mục tiêu GD con người toàn diện lên hàng đầu, con người luôn là nguồn tài nguyên quý giá để phát triển đất nước. Một đất nước muốn trở nên hùng mạnh trước hết phải có những con người khỏe mạnh về thể chất để phát triển tốt về trí tuệ. Vì vậy, việc đầu tư chăm sóc sức khỏe, nâng cao thể - trí chính là sự đầu tư lâu dài và bền vững của đất nước.

Tại điều 28, Luật GD có ghi: “Phương pháp giáo dục phổ thông phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động sáng tạo của HS; phù hợp với đặc điểm của từng lớp học, môn học, bồi dưỡng PP tự học, rèn luyện kỹ năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn, tác động đến tình cảm, đem lại niềm vui, hứng thú học tập cho học sinh” [3].

Trước đây, việc dạy học theo quan điểm lấy GV làm trung tâm đã không phát huy tính sáng tạo và hứng thú học tập ở người học làm HS trở nên thụ động. Ngày này, chúng ta đã và đang tiến hành đổi mới PP dạy học lấy người học làm trung tâm phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS nhằm thực hiện tốt mục tiêu GD HS phổ thông phát triển toàn diện về đức – trí – thể - mỹ do bộ GD đề ra.

GD cách phòng tránh các bệnh và tật di truyền nhằm giúp các em có những kiến thức cơ bản để chăm sóc bản thân, xây dựng cho mình những kỹ năng sống cơ bản. Do đó, việc tích hợp GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền vào chương trình phổ thông là một hướng đi phù hợp với mục tiêu GD của bộ GD đề ra. Qua đó, tạo thêm hứng thú học tập cho HS, nâng cao chất lượng dạy và học.

1.2. Xuất phát từ thực trạng công tác GD phòng tránh bệnh và tật di truyền trong nhà trường phổ thông

GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền đã và đang được xã hội quan tâm, nhưng chúng ta không xây dựng thành một môn học riêng mà được tích hợp vào chương trình môn sinh học. Trên thực tế, hiệu quả của việc GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền chưa cao nên đã xảy ra nhiều cuộc hôn nhân dở khóc dở cười sau khi kết hôn hay kết quả của hôn nhân là sinh ra những đứa trẻ bị mắc bệnh, dị tật bẩm sinh. Khám sức khỏe tiền hôn nhân và sàng lọc trước khi sinh là hai biện pháp hữu hiệu nhất để làm hạn chế sinh ra những đứa trẻ mắc bệnh và tật di truyền.

Theo ThS. Tâm lý Mã Ngọc Thê - Giám đốc Trung tâm Tư vấn tâm lý Tân Trí Việt, hiện nay một số nước trên thế giới, việc khám sức khỏe tiền hôn nhân là một việc bắt buộc, thậm chí, nhiều nơi, để có thể đăng ký kết hôn, đôi bạn trẻ phải có chứng chỉ chứng nhận đã học lớp tiền hôn nhân và khám sức khỏe, nhưng ở Việt Nam, điều này chưa thể phổ biến. Việc khám sức khỏe tiền hôn nhân tạo ra tâm lý thoải mái cho cuộc sống mới của vợ chồng sau đám cưới, không có những quyết định đáng tiếc sau khi đã đăng ký kết hôn. Rất nhiều cặp vợ chồng lấy nhau sau vài năm chung sống mới phát hiện ra người bạn đời của mình mắc một số bệnh lây truyền như HIV, viêm gan B... thậm chí là cả vấn đề vô sinh, khi đó mọi việc đã trở nên quá muộn. Làm gì để khắc phục tình trạng trên là vấn đề đặt ra đối với ngành dân số [14].

1.3. Sự cần thiết phải GD cách phòng tránh bệnh và tật di truyền [1],[2],[14]

Sự cần thiết này phụ thuộc vào tình hình của mỗi quốc gia, do đó có những yêu cầu khác nhau và biện pháp giải quyết khác nhau.

Có một đứa con khỏe mạnh là ước muốn của các bà mẹ và mọi gia đình nói chung. Y học cũng đã đóng góp rất nhiều cho việc chăm sóc, phòng ngừa, điều trị và giúp đỡ những ước mơ của các bà mẹ thành hiện thực (như việc sinh con trong ống nghiệm). Để sức khỏe của mỗi người dân trong cộng đồng ngày một tốt hơn